

**KUST-ÖSTERBOTTENS SAMKOMMUN
FÖR SOCIAL- OCH PRIMÄRHÄLSOVÅRD
FISC - K5**

BARNFAMILJENS LÄKEMEDEL

Barnfamiljens läkemedel

För feber

Ett febrigt barn gråter ofta, dricker inte gärna och sover oroligt. Det är dock viktigt att försöka ge barnet vätska ofta i små mängder även om det inte vill dricka. Om barnet orkar leka och lyssna på sagor, är barnet inte allvarligt sjuk och barnets mående kan hjälpas med febernedsättande medicin. När febern sjunker, vill barnet dricka mera än vanligt. Febermedicin, som man ger innan barnet skall lägga sig för natten, ger barnet lugnare sömn. Till exempel Paracetamol nedsätter febern, du kan köpa den receptfritt från apoteket.

En febermätare är också viktigt att finnas i barnfamiljer, för att kunna uppfölja febern. De febermätare, med vilka man mäter febern i ändtarmen, är pålitligaste.

Om man vill ha den exakta kroppstemperaturen, skall man mäta den från ändtarmen. Normal kroppstemperatur är 37 grader, mätt från ändtarmen. Om temperaturen, mätt från ändtarmen, är på morgonen 37,5 eller högre, har personen feber. På kvällen är kroppstemperaturen högre, då räknas först 37,8 grader som feber. Detta gäller inte små barn. Små barn räknas ha feber först då temperaturen överstiger 38 – 38,5 grader.

Från armhålan eller örat mätt temperatur, ger inte exakt kroppstemperatur. Den är något lägre än den som mäts från ändtarmen, och den är inte så pålitlig, men ger dock hänvisning om personen har förhöjd temperatur.

För smärta

Till ett sjukt barn kan man ge smärtstillande mediciner, till exempel när barnet har gjort sig illa, när barnet har öronvärk eller när barnet har bränt sig. Till barn som lider av magont får man inte ge smärtstillande mediciner, innan du har diskuterat om detta med läkaren.

Från apoteket kan du köpa receptfritt bl.a. Paracetamol, vilken är tålbart och effektivt värkmedicin för barn.

Bassalvor

Bassalvor används för torr hud.

Kortisonsalvor för hudutslag

Kortisonsalvor används för atopiska utslag och den lindrar även klådan från insektsbett.

Det är viktigt att använda salvor rätt. Om läkaren har ordinerat kortisonsalva, bör du alltid följa läkarens vårdanvisningar. I allmänhet är det bäst att använda kortisonsalvor under en kort tid intensivt. Om inte läkaren har ordinerat annat, kan du smörja salvan på barnets hud två gånger i dygnet under fyra dagars tid, och efter det en gång per dag i fyra dagar. Håll en paus under minst tio dagar med att använda salvan. Smörj in salvan endast på de ställen där hudutslag förekommer.

Använd inte kortisonsalvan endast en eller två dagar, det bara aktiverar hudutslagen. När du använder salvan enligt dessa anvisningar, får du det bästa resultatet med minsta kortisonmängd.

Kortisonsalvan kombineras ofta med en bassalva.

Näsdroppar

Näsdroppar används, när näsans slemhinnor är svullna, t.ex. i samband med influensa. Näsdroppar minskar svullnaden i slemhinnor, barnet får lättare att andas. Samtidigt öppnas kanalerna till mellanörat.

Hur använda näsdroppar: Begär barnet att snyta sig. Sätt barnet på rygg, huvudet ordentligt neråt böjt och vänt till ena hållet. Sätt dropparna i den näsborr som ligger underst och håll barnet i stillhet 30 sekunder. Vänd huvudet till andra hållet och droppa in i den andra näsborren och håll barnet stilla igen 30 sekunder. Näsdroppar får användas högst en vecka. Långvarigare användning orsakar irritation i näsans slemhinnor, näsan känns täppt hela tiden.

För huvudvärk

Man kan använda vanlig värkmedicin tillfälligt, t.ex. Paracetamol både för spänningshuvudvärk och för migrän. Kom ihåg att daglig användning av värkmedicin kan orsaka huvudvärk i sig själv. Om du misstänker att ditt barn lider av migrän, vilket är ovanligt, så bör du kontakta läkare.

Suppositorium

Suppositorier skall införas in i ändtarmen med den trubbiga änden först (m.a.o. tvärtemot vad som känns naturligt), för att undvika att den glider ut genast. Suppositorier verkar snabbare än tabletter och är lättast att använda åt småbarn.

Förbandsmaterial

Det är bra att rengöra smutsiga sår med rinnande vatten och med aseptiskt hudrengöringsmedel. För mindre sår skall du ha plåster i olika storlekar hemma.

Tabletter

De flesta tabletter kan man krossa till pulver mellan två skedar. Blanda pulver i lite saft och se till att barnet dricker upp all saft. Det går inte att krossa alla tabletter till pulver, fråga på apotek. Vissa tabletter löser sig i vatten. När tablett har löst sig i vattnet, kan du ge vätskan till barnet. Sugtabletter smälter i mun eller löses upp på en sked med vatten.

För hostan

Föräldrarna vill naturligtvis hjälpa sina barn när de har hosta. Marknaden erbjuder dig flera sorters hostmediciner. Enligt forskning har hostmediciner knappast någon inverkan till en vanlig hosta. Endast barn, som lider av astma eller av astmatiskt luftrörskatarr, behöver medicinering.

Om barnet har astma eller astmatisk luftrörskatarr, kan du underlätta barnets andning genom att lyfta huvudets underlag i sängen. Läkaren kan ordinera medicinering för att hämma astma och för att utvidga luftrören, vilket underlättar andningen och lindrar hostan. Dessa mediciner fås endast med recept.

Antibiotika

Antibiotika ordineras endast av läkare och används för infektioner som orsakas av bakterier. De har ingen effekt på virusbaserade infektioner. T.ex. halsinfektion och infektion i mellanörat kan uppstå av bakterier eller av virus. Symptom för alla infektioner är feber, men inte nära på alla barn behöver antibiotika. Det är svårt för en själv att klargöra, om infektion beror på bakterier eller på virus. Läkaren kan undersöka barnet och dra en slutsats om barnet är i behov av antibiotika.

Beroende på infektionens art bör barnet ta antibiotika under 7 – 10 dagar. Det är viktigt att antibiotikakuren äts upp helt. Ofta tillfrisknar barnet efter ett par dagar från dagen då man börjat med kuren, men om man slutar att ta medicin, kan sjukdomen slå till på nytt kraftigare än tidigare.

Till småbarn kan man ge penicillin i mixturaform. Största problemet med penicillinmixturen är, att den eventuellt inte smakar bra. Man kan dölja penicillinsmaken med att blanda lite saft i mixturen. Du kan också lekfullt begära barnet hålla i näsan under tiden man tar medicinen, för att den lindrar smakupplevelsen. Ge barnet något att äta eller dricka genast efter medicinintag.

Då det gäller en baby, kan du utnyttja babys sväljningsreflex och tömma mixturen med en doseringsspruta så djupt i babys mun som det bara är möjligt. Doseringssprutan får du med medicinen eller från apoteket.

Floridral

Floridral är drycken mot diarré, som innehåller Lactobacillus GG-mjölksyrebakterier. Diarré är en virus- eller bakterieorsakad sjukdom, som ger vattnig eller lös avföring. I diarré är faran att kroppens vätskebalans rubbas pga. att man mister vätska och salter. Kräkningar och feber kan öka risken för uttorkning. I diarré störs även tarmens normala bakterieflora.

Floridral innehåller glukos och elektrolyter. Den är ett lätt sätt att trygga kroppens vätskebalans under diarré. Lösningens elektrolytkonsistens hjälper kroppen att samla och bibehålla vatten.

Osmosal

Osmosal är en motsvarande produkt som Floridral, men den innehåller inte mjölksyrebakterier.

